

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/51/2020
Identifikačné číslo spisu: 1111232050
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1111232050.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. Z. I., R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, XXX XX Bratislava, proti žalovanej JUDr. RNDr. Silvii Prachovej, so sídlom kancelárie Ivanská cesta 30/B, 821 04 Bratislava, správkyni konkurznej podstaty úpadcu PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE, Poľná 1, 811 08 Bratislava, IČO: 35 784 717, o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti a výšky popretej pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7Cbi/16/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoKR/22/2014-24 zo dňa 28.11.2014, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanej n e p r i z n á v a n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 7Cbi/16/2011-8 zo dňa 09.10.2013 rozhodol, že nepripúšťa zastúpenie žalobcu ani splnomocneným zástupcom Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XX, XXX XX K., ako ani advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o. so sídlom Radlinského 2, 811 07 Bratislava.

2. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca dňa 09.03.2011 splnomocnil fyzickú osobu Q. V., aby ho zastupovala a konala v jeho mene a na jeho účet v celom rozsahu vo všetkých právnych úkonoch bez obmedzenia, a to v postavení veriteľa v konkurznom konaní začatom 18.01.2011 a pre prípad vyhlásenia konkurzu ju splnomocnil aj na neobmedzené zastupovanie v konkurze voči úpadcovi s tým, že ako splnomocnenec je oprávnená v mene žalobcu vykonávať všetky jeho práva ako veriteľa a plniť povinnosti podľa zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“). Dohodli sa tiež, že ako splnomocnenec je oprávnená v rozsahu splnomocnenia udeliť plnomocnenstvo inej osobe, aby namiesto nej konala za splnomocniteľa. Q. V. na základe tohto splnomocnenia splnomocnila dňa 24.08.2011 advokátsku

kanceláriu FUTEJ & Partners, s.r.o., aby namiesto nej konala za žalobcu v celom rozsahu v konkurze na majetok úpadcu, čím tejto advokátskej kancelárii vzniklo oprávnenie vykonávať v konkurze za žalobcu všetky práva veriteľa podľa ZKR.

3. S poukazom na § 24 a § 27 ods. 1 až 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) súd prvej inštancie konštatoval, že procesne spôsobilý účastník konania sa môže dať v konaní zastupovať ktoroukoľvek inou fyzickou osobou spôsobilou na právne úkony, pričom táto osoba môže konať jedine osobne. Poukázal však na to, že ustanovenie § 27 ods. 3 O. s. p. *expressis verbis* obmedzuje toto právo účastníka konania, a to v konaniach vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzným alebo reštrukturalizačným konaním, s výnimkou prípadu zastúpenia jemu blízkou osobou, ktorá má právnické vzdelanie druhého stupňa. Incidenčné konanie o určenie popretej pohľadávky v konkurze je jednoznačne takým konaním, ktoré súvisí s konkurzným konaním, a preto zastúpenie žalobcu fyzickou osobou - Q. V. v tomto konaní je zo zákona vylúčené. Konštatoval, že súdu nebolo nijakým spôsobom preukázané, že uvedená fyzická osoba má právnické vzdelanie druhého stupňa a kumulatívne, že žalobca je jej blízkou osobou, a preto v zmysle ustanovenia § 27 ods. 2 O. s. p. zastúpenie touto fyzickou osobou súd nepripustil. Okrem toho splnomocnenec musí konať v mene splnomocniteľa výlučne osobne a nemôže sa dať zastúpiť iným splnomocnencom ako ďalším zástupcom, a to ani advokátskou kanceláriou. Preto s poukazom na kogentné zákonné ustanovenie a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/51/2012 zo dňa 18.07.2012 súd nepripustil ani zastúpenie žalobcu advokátkou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o.

4. Na základe odvolania žalobcu, Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, uvedené uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcu, že ustanovenie § 27 ods. 3 O. s. p., ktoré bolo doplnené do O. s. p. až zákonom č. 335/2012 Z. z. (čl. II), s účinnosťou od 01.01.2013, ktorým bolo zastupovanie účastníka okrem iných aj v sporoch vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom a reštrukturalizáciou (ktorým je aj predmetný spor o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti a výšky popretej pohľadávky), fyzickou osobou (podľa ods. 1), vylúčené, použil súd prvej inštancie účelovo. Odvolací súd za dôležité považoval, že Q. V., v rozpore s ustanovením § 27 ods. 1 O. s. p. udelila plnomocnenstvo advokátskej kancelárii FUTEJ & Partners, s.r.o. už 24.08.2011, pričom advokátska kancelária podala žalobu 22.09.2011, kedy ešte mohla Q. V., osobne konať za žalobcu v zmysle jeho splnomocnenia zo dňa 09.03.2011, teda pred uvedenou novelizáciou O. s. p.. Nepripustnosť zastupovania žalobcu splnomocnenou Q. V., je pritom po 01.01.2013 daná ustanovením § 27 ods. 3 O. s. p., nakoľko sa nepreukázalo, že má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore právo a žalobca je jej blízkou osobou.

5. Odvolací súd dodal, že z obsahu plnomocnenstva, ktoré udelil žalobca Q. V., vyplýva, že ide o plnomocnenstvo z časti procesné (napr. podanie incidenčnej žaloby, zastupovanie v incidenčnom konaní - do 31.12.2012, neskôr v zmysle § 27 ods. 3 posledná veta) a z časti hmotnoprávne (napr. zastupovať splnomocniteľa na schôdzi veriteľov, vedenej správcom). Odvolací súd poukázal na § 196 ZKR a uviedol, že v konaniach uvedených v tomto ustanovení, pokiaľ výslovne nejde o vzťah medzi účastníkom príslušného konania a súdom, možno tretej osobe udeliť plnomocnenstvo aj podľa ustanovení § 31 až § 33b Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Poukázal však na to, že konkurzným konaním zásadne nie je incidenčné konanie, konanie o odporovateľnosť právnych úkonov, o vylúčenie vecí zo súpisu podstaty, aj keď hmotnoprávne podmienky na podanie príslušnej žaloby sú obsiahnuté v ZKR; ide o konania konkurzom, reštrukturalizáciou, príp. oddĺžením vyvolané, na ktoré sa z procesného hľadiska v celom rozsahu aplikujú ustanovenia O. s. p., teda aj tie, ktoré sa týkajú zastupovania účastníkov konania pred súdom na základe plnomocnenstva.

6. Na základe uvedeného odvolací súd uviedol, že od procesného plnomocnenstva (podľa ustanovení § 24 až § 28 O. s. p.) treba dôsledne odlišovať tzv. hmotnoprávne plnomocnenstvo udelené podľa ustanovení § 31 až § 33b OZ. Ustanovenie § 33a OZ umožňuje splnomocnencovi (ktorým podľa § 31 ods. 1 OZ môže byť fyzická alebo právnická osoba) udeliť plnomocnenstvo ďalšej osobe, aby namiesto neho konala za splnomocniteľa, a to v prípade, ak to výslovne vyplýva z plnomocnenstva, alebo ak je zástupcom právnická osoba, čo však ustanovenie § 27 ods. 1 O. s. p. výslovne zakazuje.

7. Uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolaním z dôvodu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. v spojení s § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. a navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal nesprávnosť aplikácie ustanovenia § 27 ods. 3 O. s. p. a v súvislosti s ním aj porušenie zákazu retroaktivity. Konaním súdu prvej inštancie došlo podľa názoru dovolateľa k porušeniu jeho základného práva na rovnosť účastníkov, postup odvolacieho súdu vyhodnotil ako zjavne zmätočný a v rozpore s predchádzajúcimi rozhodnutiami v iných konkurzných veciach, s rovnakým predmetom konania, týkajúcich sa toho istého úpadcu. Namietal tiež, že mu bola znemožnená realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Osobitne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/61/2013 v súvislosti s tým, že po tom, ako súd prvej inštancie dospeje k záveru, že zástupca žalobcu nedisponuje riadnym plnomocenstvom, má účastníka konania vyzvať (keďže ide o vadu odstrániteľnú) na doplnenie chýbajúcich náležitostí žaloby.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože neboli splnené procesné podmienky na jeho prejednanie.

9. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 01.07.2016, t. j. za účinnosti O. s. p., dovolací súd postupoval v zmysle ust. § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované).

10. Na odôvodnenie svojho záveru o odmietnutí dovolania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 C. s. p. stručne uvádza, že dovolateľ v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.).

11. V danom prípade zo spisu vyplýva, že dovolateľ nie je osobou, ktorá má sama právnické vzdelanie druhého stupňa, nepoveril zastupovaním v dovolacom konaní zamestnanca alebo člena s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa a napriek výzve súdu prvej inštancie (uznesenie č. k. 7Cbi/16/2011-41 zo dňa 08.10.2019) na predloženie plnej moci udelenej advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní, ktorá bola doručená žalobcovi 26.10.2019 a advokátskej kancelárii FUTEJ & Partners, s.r.o. dňa 14.10.2019, túto plnú moc súdu nedoručil, čím nesplnil taxatívnu podmienku zastúpenia advokátom v dovolacom konaní. V predmetnom uznesení súd prvej inštancie navyše správne poučil dovolateľa o následkoch nepredloženia plnej moci s tým, že súd dovolanie odmietne v prípade, ak nebudú splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., t. j. ak nebude splnená podmienka dovolacieho konania - povinnosť byť zastúpený advokátom. Dovolací súd dodáva, že podmienku povinného zastúpenia advokátom, alebo osobou s právnickým vzdelaním druhého stupňa v dovolacom konaní v čase podania dovolania taxatívne ustanovovalo tiež ust. § 241 ods. 1 O. s. p. (v súčasnosti ust. § 429 ods. 1 a 2 písm. a/, b/, c/ C. s. p.).

12. Na základe uvedeného dovolací súd dovolanie žalobcu proti uzneseniu odvolacieho súdu podľa § 447 písm. e/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania v zmysle žalobcom uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 237 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p..

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

14. Toto uznesenie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok